

Beslutsunderlag, analys av nuläge och omvärld

---

1. Nulägesanalys

Alla som bor och verkar i kommunen vill att Hylte kommun ska vara en attraktiv kommun. För att möjliggöra förbättringar behöver politiken och tjänstemännen arbeta både på kort och lång sikt. På kort sikt arbetar vi i det dagliga för att göra rätt saker. På längre sikt behövs en gemensam syn på hur Hylte kommun ska göra förflyttningar för att möta framtiden. Översiktsplanen är ett exempel på inriktning för kommunen. Tillväxt- och utvecklingsstrategin är ett kommande dokument för kommunens gemensamma framtidsambitioner samtidigt som medborgardialogen ska vara ett viktigt underlag för Hylte kommuns kommande arbete och satsningar.

Inför REP-arbetet 2025–2028 kommer analys av nuläge och omvärld att utgå från åtta samhällsutmaningar. För att kommunen ska kunna möta dessa utmaningar behöver nämnderna beskriva vilka långsiktiga effekter som nämnden/kommunen står inför och hur vi vill och kan lösa dessa. De övergripande områdena är:

- ☞ Sysselsättning/kompetensförsörjning
- ☞ Strategisk bostadsförsörjning och attraktiv utemiljö
- ☞ Utbildning
- ☞ Livsplats för alla generationer
- ☞ Infrastruktur
- ☞ Ekonomisk tillväxt
- ☞ Demokrati och mötesplatser
- ☞ Trygghet och inkludering

Sysselsättning/kompetensförsörjning

Det är viktigt att alla som kan ska jobba och försörja sig själva. En utmaning för kommunen är att flera av de som är arbetslösa står långt ifrån arbetsmarknaden och har därmed behov av utbildning för att bli anställningsbara. För att öka sysselsättningen behöver kultur- och folkhälsonämnden fortsätta arbeta med arbetsmarknadspolitiska anställningar inom kommunens olika verksamheter och i privata näringslivet. Kultur- och folkhälsonämnden vill också öka samverkan mellan arbetsmarknadsenheten och andra verksamheter i kommunen, till exempel gata/park för en attraktiv utemiljö, odling av växter till kommunens blomsterarrangemang och Hyltebostäder för att öka insamling av återvinning. Detta skulle kunna skapa både mervärde för kommunens invånare och ge fler arbetslösa möjligheter att närma sig arbetsmarknaden.

Regeringen har tillsatt flera utredningar som kommer att innebära förändringar i Kompetenscentrums verksamhet om de genomförs, exempelvis att tidsbegränsa sfi. Regeringen har gett skolverket i uppdrag att ta fram förslag till nya sfi-kurser och yrkeskurser på grundläggande nivå. Syftet är att kurserna ska möta olika branschers kompetensbehov och kunna leda till arbete inom exempelvis service, vård och omsorg eller trädgård.

Behovet av ekonomiskt bistånd har minskat under det senaste året. Hylte kommun behöver fortsätta ställa tydliga krav på att individer som av arbetsmarknadsskäl uppbär ekonomiskt bistånd ska ha en aktiv sysselsättning för att öka sin anställningsbarhet och bli självförsörjande. Regeringen utreder krav för att kräva full sysselsättning för individer som uppbär ekonomiskt bistånd, vilket kommer innebära behov av mer resurser för arbetsmarknadsenheten. En utredning pågår inom Samordningsförbundet där insatser därifrån skulle kunna köpas in från kommunernas arbetsmarknadsenheter. Detta skulle kunna bli en positiv förändring för kommunens deltagare, som idag har svårt att ta sig till förbundets insatser i Halmstad.

Näringslivets behov av kompetens behöver matchas mot utbildning och jobbspår. För att kunna möta rekryteringsbehovet inom industrin har Hylte kommun startat en industriteknisk utbildning. Dock har det varit få sökande till utbildningen och Kompetenscentrum har fått i uppdrag av nämnden att se över hur utbildningen skulle kunna omorganiseras. För att locka sökande och få ett bra elevunderlag är det viktigt att marknadsföra utbildningen och ändra bilden av vad ett arbete inom industrin innebär.

För att kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare är det viktigt att arbeta med kompetensförsörjningen. Kultur- och folkhälsonämnden har generellt svårt att rekrytera socialsekreterare till IFO barn och unga och har periodvis behövt köpa in konsulttjänster för att kunna utreda inom lagstadgad tid. De punktinsatser som gjorts för att höja lönerna inom yrket har varit positiva men det behövs också ett långsiktigt arbete med lönepolitiken för att kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Ny lagstiftning inom socialtjänsten kommer eventuellt att medföra ytterligare rekryteringsbehov. Kultur- och folkhälsonämnden behöver därför se över vilka processer som kan automatiseras för att kunna frigöra tid för utökade arbetsuppgifter. Samverkan sker idag med Högskolan i Halmstad kring socionomprogrammet och det är en viktig pusselbit för att rekrytera medarbetare. Många nyexaminerade får sitt första jobb i Hylte och personalomsättningen i vissa arbetsgrupper är relativt

hög. Det behövs incitament för att behålla personal i minst ett år till så att kommunen som arbetsgivare får ”fler produktiva år”. För de som arbetat flera år i yrket men som inte är socionomer behövs en samverkan med högskolan för att kunna validera. Kultur- och folkhälsonämnden behöver också fortsätta satsa på intern kompetensutveckling som exempelvis ”Yrkesresan”.

Strategisk bostadsförsörjning och attraktiv utemiljö

Att det finns tillgång till bra bostäder, skola och goda möjligheter till en aktiv och meningsfull fritid är centralt för att man ska vilja bo i kommunen. I och med pandemin har möjligheter att arbeta hemifrån öppnat upp sig för väsentligt fler än tidigare, vilket innebär att en hel del människor flyttar från städerna till landsbygden. För att Hylte kommun ska kunna dra nytta av trenden och locka fler att flytta hit behöver kommunen bland mycket annat kunna erbjuda en meningsfull fritid med många aktiviteter och arrangemang och med närhet till friluftsliv och rekreationsområden. Kultur- och folkhälsonämnden ser behov av ett brett utbud av spontanidrott, lekplatser, motions slingor och utegym och att det finns en attraktiv utemiljö i form av offentlig utsmyckning, både med grönska och blomsterarrangemang och med kulturella upplevelser.

Estetiken i utomhusmiljöerna är också betydelsefull för människors nöjdhet med boendeplatsen. Tolerans är en annan mycket viktig faktor för trivsel, och kulturen både förenar och bygger broar mellan människor. Ovanstående har också gott stöd i Vision 2040, där ett aktivt kulturliv nämns för att skapa attraktivt boende och ett hållbart samhälle. Kultur- och folkhälsonämnden vill fortsätta utveckla Forum till ett kulturhus, där även fler verksamheter, så som bibliotek och kulturskola, kan inrymmas. Under innevarande år arbetar kultur- och folkhälsonämnden med förstudie kring Forum som ett kulturhus på uppdrag av kommunfullmäktige. Kulturhuset skulle också kunna knytas ihop med centrum och utvecklingen av Parkstaden och bli ett geografiskt och kulturellt nav.

Det behövs bra balans på bostadsmarknaden och i takt med att nya lägenheter byggs borde lägenheter med dålig standard rustas upp eller avyttras. Det är viktigt att kommunen i samverkan med hyresvärdar arbetar för att motverka social dumpning.

Utbildning

Att ha en gymnasieexamen är grundläggande för att kunna få ett arbete eller att gå vidare till högre studier. Fler elever beräknas att gå på gymnasiet under de kommande åren. Detta beror dels på att fler slutar grundskolan med godkända betyg och dels på utbildningsskulden som byggdes upp under pandemin som gör att fler elever nu är klara att börja på gymnasiet. Initialt kommer detta innebära ökade kostnader för interkommunala ersättningar. På längre sikt kommer det att bli mindre kostsamt för kommunen ju fler elever som går direkt från grundskolan till en gymnasieutbildning. Utifrån detta behöver organisationen på Kompetenscentrum anpassas och nämnden har gett förvaltningen i uppdrag att se över framtida utbud utifrån elevunderlaget.

Den nya prissättningen, som baseras på snittpriset, för interkommunala ersättningar har inneburit ökade kostnader för Hylte kommun för elever på gymnasiet.

Andelen gymnasieelever som tagit examen inom fyra år har ökade under förra året, från 62,6 procent till 70,5 procent. De insatser som gjorts på hemmaplan under det 4:e året har gett bra resultat och är något som Kompetenscentrum kommer fortsätta arbeta med.

Det har under de senaste åren funnits olika årliga statsbidrag inom utbildningsområdet, vilket gör att det är svårt att planera verksamheten. Samtidigt är verksamheten beroende av statsbidragen för att få verksamheten att gå ihop.

Kultur- och folkhälsönämnden ser ett ökat behov av vuxenutbildning och fler utbildningspunkter i livet, då strukturomvandlingar på arbetsmarknaden medför att många människor inte kommer kunna jobba i samma yrke hela livet. Yrkeslärare på Kompetenscentrum går valideringsutbildning för att kunna validera inom olika yrken. Även Arbetsförmedlingen påtalar behov av utbildning för att arbetslösa ska kunna matchas mot arbete.

Fler elever behöver välja yrkesutbildningar framför högskoleförberedande utbildningar, eftersom det finns ett anställningsbehov inom flera sektorer. Här behöver kommunen samverka med andra kommuner inom gymnasiesamverkan för att öka andelen som väljer en yrkesutbildning.

Livsplats för alla generationer

Det är viktigt att varje barn får en god start i livet och fortsatt goda förutsättningar genom skolåren. Förebyggande insatser som ”språkstart” är viktigt för barns språkutveckling och språkstartaren når de allra flesta barnen i kommunen. ”Språkstart” möjliggör också fler språkfrämjande insatser till barn i förskoleålder. ”Språkstart” öppnar också upp till besök på biblioteken och olika arrangemang.

Enligt Hylte kommuns biblioteksplan för 2024–2027 ska Hyltebiblioteken bland annat arbeta med demokrati, tillgänglighet, hållbarhet och samverkan. Kultur- och folkhälsönämnden ser ett behov av att nå fler målgrupper, både till biblioteksverksamheten och till arrangemang. Det handlar inte bara om att öka besöksantalen, utan också om att skapa mötesytor för invånarna.

Det är viktigt att kommunen skapar förutsättningar där man kan erbjuda något för alla generationer. Kulturhuset Forum fungerar som en mötesplats med kulturaktiviteter för alla åldrar. Verksamheten består idag av bio, konserter, teater, utställningar, föreläsningar, författarbesök, kulturskolans undervisning (dans och teater) samt företagsevent såsom till exempel slutna biovisningar.

I medborgardialogen som kommunen genomförde 2022 var det många svarande som påtalade kulturskolans betydelse för att skapa förutsättningar för en meningsfull fritid. Kulturskolan kommer framåt att erbjuda fler ämnen att välja på, för att fler barn och unga ska kunna hitta något som passar dem. Satsningen sker både med hjälp av interna och externa medel. Ytterligare ett mål är att locka fler pojkar till verksamheten, då de i nuläget är underrepresenterade.

I samverkan med ett aktivt föreningsliv behöver mötesplatser utvecklas, för alla åldrar och för olika intressen, men också för möten över gränserna. Föreningslivet bidrar också till attraktivitet och skapar möjligheter till en meningsfull fritid. För att öka möjligheterna för föreningslivet att utvecklas ser kultur- och folkhälsönämnden att det behövs ett ökat allmänt ekonomiskt stöd till föreningar och ett särskilt till föreningar som driver egna anläggningar då det både behövs investeringar och stöd för ökade driftskostnader.

Det är också viktigt att det finns ett brett utbud av idrottsanläggningar och att kommunen rustar upp de anläggningar som har behov av det. Detta avser främst upprustning av Gamla Hallen, dränering av A- och B-plan på Örnvallen och underhåll på motionsspåret på Örnvallen. Simhallen har under senaste året haft omfattande problem med reningssystemet. Anläggningen har vid upprepade tillfällen fått hålla en eller flera bassänger stängda vilket gör att kunderna påverkats negativt. Det är därför nödvändigt att investera i ett nytt styrsystem för vattenreningen. Framåt behöver ett kontinuerligt underhåll prioriteras så att kommunen inte hamnar i stora underhållsskulder. När det gäller anläggningen på Torulund hade det varit önskvärt med belysning för att förlänga utomhusträningen för fotboll.

Infrastruktur

En bra infrastruktur och goda kommunikationer gör att det är enkelt att bo och verka i Hylte kommun. Kultur- och folkhälsonämnden ser att det behövs bättre allmänna kommunikationer för att kunna pendla till jobb och utbildning, och där samverkan behövs både med Hallandstrafiken och Jönköpings länstrafik. Bussförbindelse till Falkenberg hade underlättat för elever att välja gymnasieutbildning på fler orter. Inte minst blir detta viktigt om fler utbildningar ska erbjudas på färre ställen i Halland. Nämnden ser också behov av tätare trafikutbud på helger, inte minst är detta viktigt för ungdomar.

Den digitala infarktstrukturen är viktigt för att kommunen ska kunna utvecklas. AI har stora möjligheter att öka innovationsförmågan, effektivisera offentlig förvaltning och förbättra välfärden, och är en potential som kommunen behöver ta tillvara på.

Ekonomisk tillväxt

Välfärden och den ekonomiska utvecklingen bygger på att alla som kan jobba ska jobba. Som kommun ska vi ligga i framkant och bidra till att medborgarna rustas med kunskaper och förmågor för att möta framtidens arbetsmarknadsbehov. När företag har möjlighet att rekrytera rätt kompetens och med det öka sin tillväxt, ökar också attraktiviteten för Hylte som livsplats, och med det förhoppningsvis fler skattebetalare som bidrar till välfärden. Fler arbetstillfällen som kräver högkvalificerad arbetskraft skulle också bidra till en positiv spiral för kommunens utveckling för att skapa ett mer robust samhälle.

Kulturella evenemang och andra upplevelser inom besöksnäringen är en viktig faktor för ekonomisk tillväxt. Kultur- och folkhälsoförvaltningen menar att bland annat ett rikt kulturliv bidragit till inflyttning till exempelvis Unnaryd, dit flertalet personer inom kulturella och kreativa näringar flyttat och blivit kvar. I Unnaryd finns ett unikt sammanhang av kulturarbetare, möjligheter till samarbeten och utveckling av projekt, samtidigt som man befinner sig på landsbygden.

Demokrati och mötesplatser

Det grundläggande uppdraget som alla bibliotek har är att verka för det demokratiska samhällets utveckling, genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Bibliotekets uppdrag har vuxit de senaste åren för att kunna anpassa sig till gällande bibliotekslag samt omvärldens förändringar och behov. Hyltebiblioteken har idag tjänster som är externt finansierade. För att kunna fortsätta erbjuda verksamhet på samma nivå som idag behövs dessa ersättas när det externa stödet löper ut.

Uppdragen inom kulturutvecklingsområdet har ökat väsentligt de senaste åren och kultur- och folkhälsönämnden ser att det behövs resurser för att kunna utveckla utställnings- och galleriverksamhet på Forum, 1 %-regeln för offentlig utsmyckning, arbeta med kultur och samhällsbyggnad (som är en kommungemensam regional prioritering enligt regional kulturstrategi och kulturplan), lyfta fram och levandegöra det lokala kulturarvet, utveckla förutsättningar för kulturella och kreativa näringar samt att arbeta med konstnärlig utsmyckning i offentliga miljöer.

Ungdomssamordnaren arbetar med ungas delaktighet och ungdomsdialog. Ungdomsträffar där unga möter politiker för att utbyta tankar och idéer är en metod som har testats och kommer byggas vidare på, då det underlättar dialog med unga kring frågor som berör dem. Ungdomssamordnaren arbetar också med att utveckla elevråden på skolorna. Kultur- och folkhälsönämnden ser behov av att fortsätta med denna satsning och därmed också att fortsätta stärka arbetet med barns rättigheter i enlighet med barnkonventionen.

Trygghet och inkludering

En ny socialtjänstlag bereds inom regeringskansliet och beräknas träda i kraft 1 juli 2025. Det nya förslaget har en ny portalparagraf där socialtjänsten ska främja ”jämställda och jämlika levnadsvillkor” och det finns en perspektivförskjutning mot att arbeta mer tidigt förebyggande och vara lätt tillgänglig. Dels för att fånga upp personer tidigt när de själva är redo att ta emot hjälp och stöd och att det inte ska fördröjas genom ansökan, utredning och insats. Och för att frigöra resurser inom de delar inom myndighetsutövningen som arbetar med komplexa ärenden. Den största förändringen är att ge socialtjänsten befogenheter att ge en eller flera insatser utan att det föregås av en behovsprövning, vilket innebär att den enskilde ska kunna vända sig direkt till utföraren. Under 2024 har kultur- och folkhälsönämnden fått statsbidrag som syftar till att förbereda sig inför införandet av den nya lagen. Under 2025-2026 finns ytterligare medel avsatta för omställningen.

Det har under de senaste åren funnits olika statsbidrag för socialtjänst för barn och unga, tidigare för förstärkt bemanning och familjehem. Kultur- och folkhälsönämnden ser att behoven av bemanning kvarstår även om statsbidragen försvinner.

Från att under de senaste åren haft höga kostnader för institutionsplaceringar har socialtjänsten under året lyckats minska de externa placeringarna. Istället har ungdomar kunnat placeras i olika varianter av familjehem eller via LVU i hemmet i kombination med intensiva öppenvårdsinsatser. För att kunna fortsätta denna utveckling behöver resurserna riktas mot insatser på hemmaplan. LVU-placeringar i

hemmet kräver att verksamheten arbetar med säkerhetsplaneringar och att personalen får kompetensutveckling inom detta område.

Efter pandemin ökade den sociala oron i samhället, vilket bland annat speglas av en ökad mängd orosanmälningar till socialtjänsten, både gällande missbruk, våld och barn och unga. I det brottsförebyggande arbetet som kommunen har tillsammans med polisen kommer förebyggande arbete inom våld och missbruk att prioriteras.

Det finns ett ökat behov av öppenvårdsinsatser mot missbruk och individ- och familjeomsorgen kommer tillsammans med Anonyma Alkoholister (AA) fortsätta med öppen verksamhet för missbrukare/kroniker.

För att öka tryggheten för ungdomar behövs det fler vuxna runt dem, och en ökad samverkan mellan socialtjänst, polis, skola och fritid är därför prioriterad.

Kompetenscentrum har under året blivit beviljade statsbidrag för att arbeta mot hedersrelaterat våld och förtryck. Projektet kommer att ge personal på skolan kompetens och verktyg att upptäcka och motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Elever på skolan kommer genom ett läsprogram att arbeta med frågan.